

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Planá nad Lužnicí, ČSLA 23, 391 11 Planá nad Lužnicí

Planá nad Lužnicí 25. 8. 2014

čj. UKZUZ 062020/2014

Zpráva č. 17 oblastního odboru PLANÁ NAD LUŽNICÍ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 4. 8. – 24. 8. 2014

1. Počasí

V prvním týdnu bylo většinou slunečno s občasnými přeháňkami, teploty v noci kolem 15°C, denní 25 °C, ve druhém týdnu dochází k ochlazení s četnými přeháňkami, noční teploty se pohybovaly od 8 do 10°C, denní teploty do 23 °C, žňové práce byly přerušeny, ve třetím týdnu částečné zlepšení počasí umožnilo pokračování sklizně obilovin, noční teploty klesaly pod 10°C, v noci na 22.8. pokles na 7°C. Denní teploty do 23°C, počasí proměnlivé občas zataženo, slunečno, dešťové přeháňky pouze lokální a v různé intenzitě.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Ještě nejsou sklizeny všechny plochy pšenice ozimé a ovsa. Výnosy obilovin a řepky jsou nadprůměrné. Byla započata orba pod ozimé obiloviny. Probíhá setí řepky a aplikace herbicidů v řepkách, sečení luk, sklizeň píče. Probíhá sklizeň množitelských ploch brambor a byla zahájena sklizeň raných odrůd brambor. Začíná sklizeň porostů máku.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 97-99 BBCH)

Porosty pšenic se nacházejí v růstové fázi rostlina plně odumřelá do fáze sklizeného zrna.

Slabý výskyt **černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** v klasech byl zjištěn v okrese Třebíč (Popovice nad Rokytnou, 6.8.) a v okrese Tábor (Řípec, 8.8.).

KUKUŘICE (RF 67-75 BBCH)

Porosty jsou od fáze samčí květenství, květ ukončen, vlákna blizen začínají zasychat, do fáze mléčné zralosti, zrna ve středu palice jsou žlutobílá, obsah mléčný, asi 40 % sušiny.

Poškození rostlin **krupobitím** zaznamenáno v okrese Třebíč (Ostašov na Moravě, 20.8., Komárovice u Moravských Budějovic, 19.8.).

V okrese Třebíč (Ostašov na Moravě, 20.8.) zaznamenán první výskyt **bílorůžové hniloby obilek kukuřice (*Fusarium spp.*)**.

Výskyt **sněti kukuřičné (*Ustilago maydis*)** pozorován v okrese Třebíč (Předtín, 6.8., Stropěšín, 21.8., Štěpánovice u Jaroměřic nad Rokytnou, 11.8., Ostašov na Moravě, 12.8., Boňov, 12.8., Budkov, 19.8., Kozlany, 19.8., Komárovice u Moravských Budějovic, 19.8.), Strakonice (Kbelnice, 18.8.), Tábor (Maršov u Tábora, 14.8., Soběslav, 13.8.) a Jindřichův Hradec (Rodvínov, 13.8.).

Silný výskyt dospělců **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** zaznamenán v okrese Tábor (Soběslav, 19.8., Kladruby, 22.8.), Třebíč (Nárameč, 19.8.), Pelhřimov (Nová Buková, 19.8., Starý Pelhřimov, 19.8.), Jihlava (Vápovice, 21.8.), České Budějovice (Chotýčany, 13.8.) a Jindřichův Hradec (Lipovka, 12.8.). Střední výskyt pozorován v okrese Třebíč (Rapotice, 20.8.), Písek (Bohunice nad Vltavou, 19.8., Radobyčce, 12.8.), slabý výskyt v okrese Třebíč (Jasenice, 20.8., Předtín, 6.8., Stropěšín, 21.8., Dolní Lažany 18.8., Ocmanice, 14.8., Kozlany, 21.8., Horní Újezd u Třebíče, 19.8.), Strakonice (Kbelnice, 18.8.) Český Krumlov (Velešín, 5.8.), Tábor (Hodonice u Bechyně, 8.8., Vodice u Tábora, 14.8.).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepkových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

První výskyt larev **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** zachycen v okrese Třebíč (Bohušovice, 6.8., Ocmanice, 14.8., Horní Újezd u Třebíče, 19.8., Dolní Lažany, 18.8., Budkov, 19.8., Ostašov na Moravě, 20.8., Stropěšín, 21.8., Kozlany, 21.8.).

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapačů jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách ÚKZÚZ: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapacu.html>

Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

OLEJNINY

MÁK SETÝ (RF 76-80 BBCH)

Porosty máku jsou ve fázi dozrávání tobolek a semen, kožovitá zralost až po fázi plné zralosti.

Škodlivý výskyt pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*) byl pozorován v okrese Třebíč (Lesonice, 19.8., Studenec u Třebíče, 13.8.), slabý výskyt v okrese Tábor (Kajetín, 12.8.) a Třebíč (Třesov, 13.8.).

Při průchodu porostem se na deseti místech prohlédne vždy 10 za sebou rostoucích rostlin. Zjišťuje se % napadení rostlin.

Ochrana: *fungicidní ošetření od období krátce před květem, nejpozději do konce květu. Ošetření se doporučuje v RF 40 – 52 při výskytu 2 – 5 % napadených rostlin, v RF 70 – 80 při výskytu 5 – 8 % napadených rostlin.*

Ošetření porostů se provádí do fáze 4 - 5 listů v případě výskytu 3 - 4 brouků na 1 m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

Škodlivý výskyt šedé plísňovitosti máku (*Botryotinia fuckeliana*) zaznamenán v okrese Třebíč (Lesonice, 19.8., Studenec u Třebíče, 13.8.), Tábor (Kajetín, 22.8.), Jindřichův Hradec (Klenov, 5.8.), slabý výskyt v okrese Třebíč (Třesov, 13.8.).

Slabý výskyt larev krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*) byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Klenov, 5.8.).

Ochrana: *Ošetří se porosty, kde napadení dosáhlo 5 a více procent rostlin.*

V okrese Třebíč (Studenec u Třebíče, 13.8.) zaznamenán výskyt bejlomorky makové (*Dasineura papaveris*).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 75-87 BBCH)

Porosty brambor jsou od fáze plného nasazování bobulí do fáze stonky zažloutlé.

Střední výskyt plísně bramboru (*Phytophthora infestans*) na listech pozorován v okrese Písek (Lučkovice, 22.8.) Třebíč (Lipník u Hrotovic, 20.8.), slabý výskyt České Budějovice (Chlumec, 19.8.), Tábor (Oblajovice, 11.8.), Třebíč (Ocmanice, 21.8.), Jindřichův Hradec (Velký Ratmírov, 6.8., Kardašova Řečice, 19.8.), Třebíč (Ocmanice, 5.8.).

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách ÚKZÚZ:

<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Výskyt terčovité skvrnitosti bramboru (*Alternaria solani*) pozorován v okrese Tábor (Oblajovice, 11.8.) a Třebíč (Ocmanice, 21.8., Lipník u Hrotovic, 20.8.).

Slabý výskyt larev L₃ a L₄ mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*) na listech byl zjištěn v okrese Strakonice (Krtý u Strakonice, 6.8.), Třebíč (Ocmanice, 13.8.), Písek (Lučkovice, 22.8.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

Slabý výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) pozorován v okrese Třebíč (Ocmanice, 13.8.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 77-85 BBCH)

Jabloně jsou ve fázi, kdy plod dosahuje asi 70 % (polovinu konečné velikosti), do fáze pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zabarvení.

Slabý výskyt **strupovitosti jabloní (*Venturia inaequalis*)** na plodech byl pozorován v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 19.8.).

Silný výskyt samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** byl sledován v okrese v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 11.8.), střední výskyt Prachatic (Krtely, 12.8.), slabá intenzita v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 7.8., Broučkova Lhota, 19.8.), České Budějovice (Hosín, 11.8., Temelín, 18.8.).

Slabý výskyt samců **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** sledován v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 7.8.), Prachatic (Krtely, 19.8.), Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 25.8.), České Budějovice (Hosín, 21.8., Temelín, 4.8.).

Slabý výskyt **obaleče růžového (*Archips rosana*)** byl zaznamenán v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 11.8.), Prachatic (Krtely, 19.8.), České Budějovice (Hosín, 21.8.).

Slabý výskyt samců **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** zaznamenán v okrese Prachatic (Krtely, 15.8.), Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 21.8.), České Budějovice (Temelín, 4.8.).

Slabý výskyt samců **obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*)** pozorován v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 4.8.), Prachatic (Krtely, 19.8.).

Slabý výskyt samců **obaleče pupenového (*Spilonota ocellana*)** zachycen v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 18.8.), České Budějovice (Temelín, 14.8.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 81-85 BBCH)

Stromy slivoní jsou ve fázi počátku zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu (zesvětlení) do fáze pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení.

Střední výskyt samců **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 22.8.), slabý výskyt v okrese Tábor (Broučkova Lhota, 19.8., Soběslav, 19.8.).

Slabý nálet samců **obaleče východního (*Grapholita molesta*)** do feromonového lapače byl zjištěn v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 22.8.), Tábor (Broučkova Lhota, 5.8., Soběslav, 5.8.).

*Sledování letu dospělců **obaleče švestkového** a **obaleče východního** do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.*

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Ostatní

DUB LETNÍ

V okrese Tábor (Planá nad Lužnicí, 20.8.) ve výsadbách zaznamenány silné výskyty **padlí dubového (*Erysiphe alphitoides*)**.

Střední výskyt **žlabatky šištice (*Andricus fecundatrix*)** pozorován v okrese České Budějovice (Dobšice, 20.8.).

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech